

Melanija Đurović

DORUČAK POSLE REVOLUCIJE

UVOD

Ove pesme nisu nastale iz inspiracije.

Nastale su iz umora, tišine i predugog čekanja da
neko kaže ono što sam ćutala.

Možda ćeš ih prepoznati. Možda ćeš ih preskočiti.

Meni je sve iscurilo - i tišina i ludilo.

Sadržaj

Telo, bol, bunt

One 5

Prekasno za prvo 7

Dan posle 9

Burek na parkingu 11

Predigra za ćutanje 12

Ogledalo sećanja

Origami od tebe 14

Konfabulacija (ispod zardalih šarki) 15

Onakvom kakva nisam 17

Doručak 19

Grad i bežanje

82. stanica 21

Malteški san 23

Otpedalati 25

Politika tišine

Saturnov povratak 27

Tenkovima na masline 29

Farbanje jaja 30

Posle svega

Opet neki četvrtak 33

Pukotina dana 34

Hajde. Sad je pravo vreme 35

Telo, bol, bunt

ONE

Moje drugarice
nose torbe teže
od tišine u braku.

Ne pune ih pelenama
ni cuclama,
već rokovnicima, rokovima,
i pljoskom loze -
za večeri kad se vraćaju sa fronta,
i kad o ishodu borbe
niko ne raspravlja.

Moje drugarice nisu
sedele kao vitrine.
Birale su —
po mirisu kože,
po jeziku što zna da ćuti,
po dodiru što ne lomi,
i po glavi
što ne zveckta prazno.

One su rađale bez aplauza,
za tuđe prezime.
Gajile bez slobodnih dana.
Teglile torbe pune
tuđih zahteva,
pa ih praznile
kad niko ne gleda.

I opet punile —
ne da izdrže,
već da ne moraju
nikad više.

DAN POSLE

Probudila sam se
kao posle lošeg seksa.
Ne onog gde makar možeš da se smeješ,
nego onog gde ćutiš,
gledaš u plafon
i razmišljaš
šta je pošlo naopako.

Ulice su još tople od dodira.
Gume su se topile,
tela su se gurala.

A sad –
masne fleke na asfaltu,
miris dima
koji više nije
ni buntovan,
ni romantičan.

Policajci stoje
s rukama u džepovima -
kao tip koji je prebrzo svršio
i sad se pravi
da mu nije stalo.

A na ekranima -
političari se smeškaju
onom poznatom grimasom
koja obećava

da će sledeći put trajati duže,
da su nas "pogrešno shvatili".

Ma, daj.

Ti znaš da lažu.
Znaš da posle revolucije
ne dolazi orgazam,
nego hladan vazduh,
i osećaj
da si mogao jače.

Više.

Nešto što neće da uvene
pre nego što se rodi.

Gutam pilulu za dan posle,
ali gorčina ne silazi niz grlo.
Ostaje –
na jeziku,
pod noktima,
u rupama između rebara.

"Posle jebanja nema kajanja", kažu,
ali posle revolucije
čućim gola,
dupetom stisnuta uz zid
koji nije ni napukao.

Brojim kovanice.
Shvatam
da nemam ni za doručak.

PREKASNO ZA PRVO

Uvek sam imala više godina
nego što treba
za...
"prvu ljubav."

Prvi let.
Prvi put da nekome
utonem u ruke
i ne gledam
gde su mu nokti.

Neke stvari su došle prerano.

Reči bez metafora,
pogledi bez osećanja,
dodiri...
bez dozvole.

Naučila sam da se sklonim.
Da budem fina.
Da ne pitam.
Uglovima usana
da se smeškam
dok mi ne postane muka.

Znam znakove.

One iznad vrata.
One zaglavljene među zubima.

One koje niko ne izgovara –
dobro poznate.
Prevarantske.

Sada sam zid.
Tu su vrata, al bez kvake.
Tu je prozor, al zamagljen.

Predugo sam se čuvala.
Toliko da sad niko
ne zna ni da sam tu.

A unutra...

Još uvek čeka jedna klinka.
Široko razrogačenih očiju,
džepova punih pitanja.

Koja misli...
jednog dana...
neko će doći,
stati ispred mene,
pogledati pravo,
bez igre, bez glume -

i reći:

Hajde. Sad je pravo vreme.

BUREK NA PARKINGU

Kad te stid proguta,
pa nabaciš sujetu
kao rumenilo -
da ne vide pukotine
kroz koje curiš.

Na visokim potpeticama
odgegaš do posla
dok ti truli osmeh
drži lice na okupu.

Niko ne primećuje
kako ti kičma škripi
ispod težine dana,
dok sama gutaš
burek na parkingu.

Jer više nemaš snage
da se smeješ
njihovim prostačkim šalama
o tome
zašto se još nisi udala.

PREDIGRA ZA ĆUTANJE

Zamisli da ti kaže:

“Radije bih plesao sa tobom.”

Šta bi pomislila?

Da su tvoje reči krte?

Da si dosadna?

Ili mu se samo pleše -

Bez misli, bez pravca,

samo ritam pod nogama.

Možda je ples predigra.

Za pogrešan broj.

Za ime koje se ne pamti.

Za ćutanje

što se ocrtava

kao senka na njegovom profilu.

Hoćeš li ga pustiti

da ti ćutke kaže

ono što ne ume

da objasni?

Zamisli -

ostarićeš sama.

Govori glas

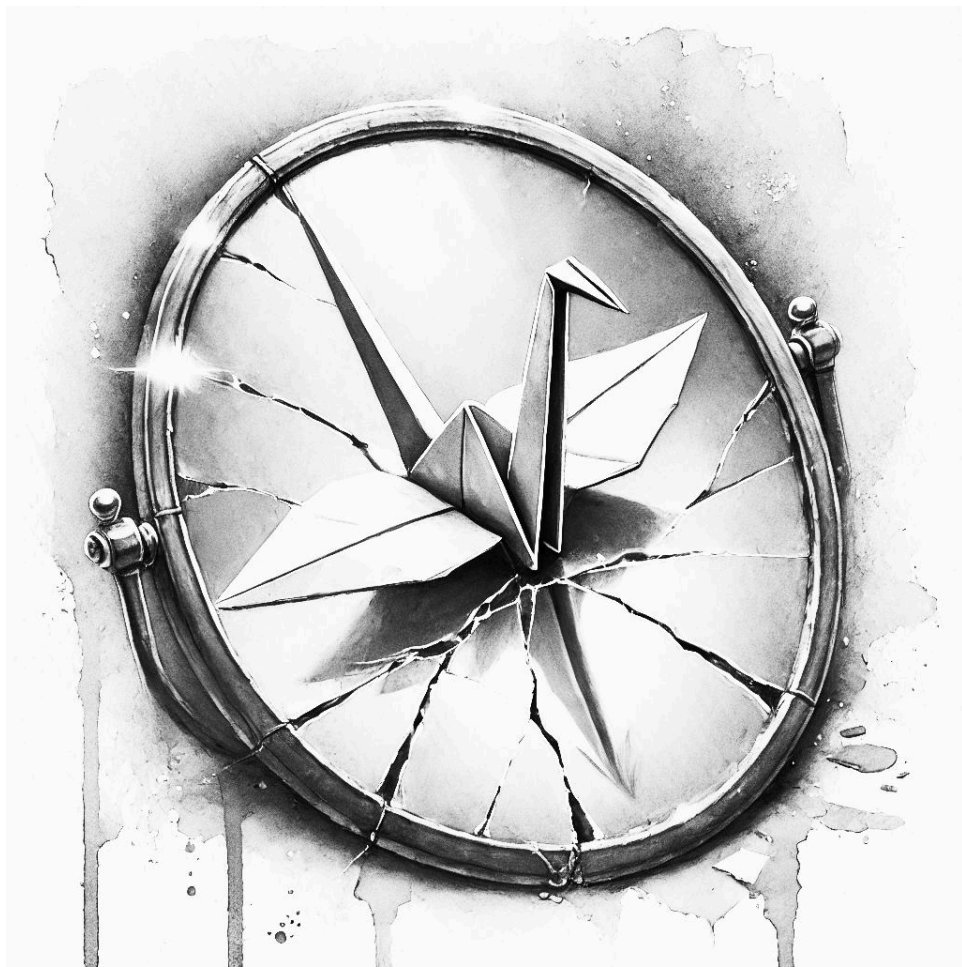
što odjekuje

pod tvojim rebrima,

dok kukovi zaboravljaju

ritam njegovog plesa.

Ogledalo sećanja

ORIGAMI OD TEBE

Na čošku
što miriše na kišu,
na promaju što raznosi
papir u kom stoji
tvoje ime,
sklopljeno u krilo ždrala.

Hlad se vuče ulicom.
Svetlo krpi asfalt
nemirnim senkama.
Ti nećeš znati -
hiljadu puta
pravim tebe od papira
i svaki put grešim.

KONFABULACIJA (ispod zardalih šarki)

Slušam tvoje stare stihove.

Ježim se.

Ne od muzike –
nego od neostvarenih predskazanja
koja su postala
isprekidano sećanje.

Kao da ću te naći
iza nagomilanih godina,
kako sediš na izlizanom tepihu,
ruku upetljanih u gitaru,
i onim pogledom
kao da znaš nešto
što niko drugi ne zna.

Bili smo neki drugi ljudi tada.

Sanjali smo prostranstva –
mora,
neba,
svetove
samo pred nama ispružene.

Sada...

Sedimo po ćoškovima.
Gledamo kroz prozore,
koji se više ne otvaraju,
šarke im zardale.

Ćutimo.

Ne zbog mira,
nego zato što ne znamo
kako se počinju novi razgovori
sa starim poznanicima
koji liče na nas.

I samo se nadamo
da nas niko neće uznemiravati
svojim visoko postavljenim ciljevima.

Svojim
"planovima za pet godina",
"jutarnjim rutinama
sa pola litre smutija" -

dok sam ja ustajala krmeljiva,
sa bolom u zglobovima
i pitanjem:

Da li sam još uvek ja?

Ili je magija
u konfabulaciji sećanja?

ONAKVOM KAKVA NISAM

Bila je to moja soba.

U njoj - čitav svet.

U njoj sam rušila i gradila

skupljala sebe

iz hiljadu delova.

Neke pukotine ostale su.

A neke sam punila

lepljivom smesom vremena.

Svaki dan, iz te sobe,

nestajalo je detinjstvo.

Deflorisana stvarnost

curila je niz oluke

s lošim odlukama.

i ponekom dobrom.

Carpe diem! -

vrištali su prozori

ka zidovima okrenuti.

Trčala sam niz mokre ulice,

gde svetla komadaju tamu

na jednake pravougaonike.

Bila sam tamo,

sretala sam ljude.

Ali ne sećam se.

Samo me sobe pamte -
onakvom kakva nisam.

DORUČAK

Razmazujem paštetu po hlebu,
u odrazu noža — podočnjaci
ko prebijeni svedoci.
Iz frižidera vadim prokiso jogurt
dok mi sinoć još pecka nepca.

Rasprava visi u kuhinji
kao peškir koji niko ne koristi.
Radio sere o ljubavi,
a meni mozak bruji
od reciklaže istih rečenica.

Uvek ista pravdanja,
iste mrvice nade
da će dan krenuti drugačije
nego onaj pre njega.

Sve je isto,
osim što više ne očekujem ništa.
Ni od tebe,
ni od sebe,
ni od paštete.

Grad i bežanje

82. ULICA

Pitao si gde,
pitala sam kada.

Tišina je uvijala
mračne zidove metroa.

Na raskrsnici,
pod neumoljivim svjetlima
Tajms Skvera
gubili smo se
u titrajima
neonskih reklama -
svako uz svoju fascinaciju.

Šapat nepoznatih jezika
prskao je iz zidova nebodera.
Vreva je stišavala
žamor naših želja.

Žuti taksi trubi,
saplićem se o sopstvenu nogu.
Grad bruji.

Lica se smenjuju
na našim licima,
Stranice promiču
u beznadežnom trku.

Crpimo iz nemirnih žila Njujorka,
znajući da vreme

prebrzo otiče
i ne ostavlja mesta
za mutne fotografije.

Pulsirajući ritam sporednih ulica
vrteo nas je
kao igračku
u rukama deteta.

Lako sam nestajala
i opet se pojavljivala -
uvek na istom mestu:
82. ulica. Stanica metroa.

Tu, iza ugla,
tik do Prirodnjačkog muzeja,
plava svetla iznajmljenog stana
skrivala su dan.

Sa prozora, uzalud sam vikala:
“Nosi me do Bronksa!”

Jer,
u Bronksu se gubi linija
između onog što smo hteli
i onoga što tražimo.

MALTEŠKI SAN

Italijanska loza
miruje u čaši.

Na terasi dočekujem noć,
mirisi afričke kuhinje
mešaju se u halal.

Na trenutke,
ne znam gde sam.

Ali nebo je isto.
Mora da sam još na zemlji.

Volim da sam prisutna:
zadah mora,
žarenje sunca,
stenovite litice,
malteške ptice kojih nema.

Poneka lasta proleti nečujno.
Palme čekaju bolje dane.

Sloboda ovde ima miris soli
i vonj šljakerskog znoja.

Teško je ljudima
koji stižu brodovima.
lete avionima bez prtljaga,
noseći samo nadu
i stvrdnuto srce.

Kameni je malteški san.
Teško se kleše dobar život
kad si izbeglica
iz svog doma -
a dom ti se slomio
pre nego što si stigao.

OTPEDALATI

Bilo bi super
popraviti bicikl.
Provući lanac,
podmazati škripu,
umastiti prste -

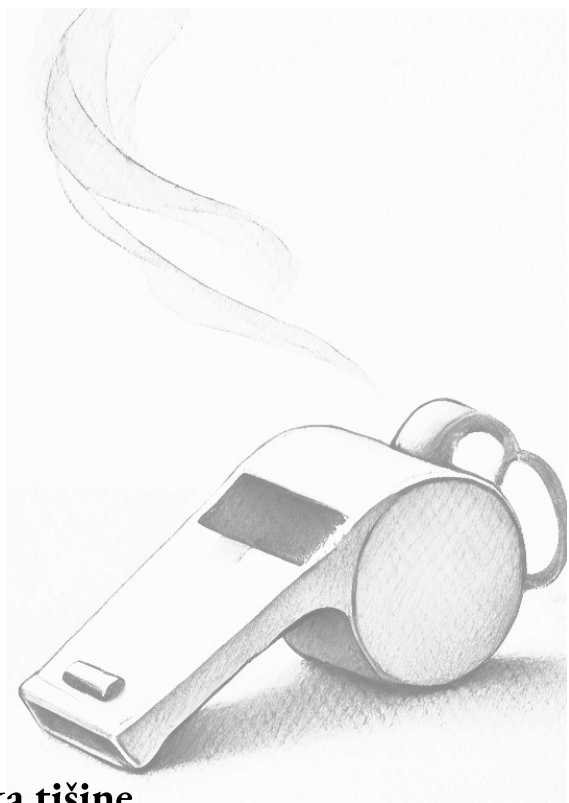
i odpedalati
do ivice grada.

Bilo bi tužno
da kiša pada danima,
da polja van grada
samo blato čuvaju,
i da sam gladna.

Bila bi neistražena mogućnost -
Krckanje peska među zubima,
koža, blago suncem spaljena,
poj cvrčaka poručuje:
Hajde dalje.

Ali..

treba podići dupe sa kauča.

Politika tišine

SATURNOV POVRATAK

U ovom ciklusu
dok Saturn okreće
svoje prstenove,
otežale od prošlih vremena -
uvek u smeru kazaljke sata -

osećaj nemoći
bledi i nestaje
zapljusnut rečima osude
zalepljenih na parole.

Reči što pucaju u povike,
razbijaju noć
kao čelik o beton.

Hodaju kroz mraz.
Koraci odbijaju da prate
tuđe tragove.
Dižu pesnice:

Lakše je uhvatiti munju
nego pokidati lance.

Urlaju im nesputane duše
dok ne stignu do mesta
gde počinje ćutanje.

Da li si ikada čuo tišnu
sto hiljada ljudi?

Ta tišina teče kroz kosti -
hladna, neprekidna.
Tišina što peče ispod kože,
ispod glasova
koji nikada više
neće progovoriti.

Ona plavi preko lica,
gasi osmehe,
pogled obara.

A svaki minut
širi se kao godina.

Da li smo nešto naučili
u preteklih 28 godina?
- stari učitelj Saturn pita.

A onda -
Odgovor pokulja
iz najdubljeg mraka,
iz tišine okrenute ka unutra.

Stotine hiljada izdaha
proterano kroz pištaljke.
vrište oni što su ćutali -
za one što večno ćute.

TENKOVIMA NA MASLINE

Poštár je zvonio.

Pas je zalajao.

Tišina se uvukla

iza vrata.

Front je daleko.

Ptica je mrtva.

Njena krila vise

na spaljenim granama.

Drveće je nemo.

Vonj raspadnutog mesa

prepravlja uspomene.

Tenkovima na masline.

Uljani juriš -

čelik drobi korenje,

dimi kamenje,

guta smiraj.

Gladne oči

nikada ne spavaju.

Oprezno vrebaju

iz nabora nade.

FARBANJE JAJA

Nekada se jaja
nisu farbala na Veliki petak.

Tradicija se promenila
za žene sa umornim rukama.
One koje moraju stići sve -

sakriti iznurenost,
smejati se uz decu
čiji smeh možda poslednji put zvoni
iznad praznog gnezda.

Ogluvene od života,
otvrdle pod zahtevima
vide samo nered
koji treba da srede -
i glad štenaca
što grebu
tvrđim šapama po grudima.

Spava im se.
Ali vremena nema.

“Spavaću kad umrem.”,
pomisli
dok spušta jaje
u kipuću vodu.

U vodi koja ključa
njenog odraza nema.

Para greje obraze,
kiselkast dah sirća opstaje,

ali crvenilo boje -
izmiče.

Posle svega

OPET NEKI ČETVRTAK

Tmuran. Vetrovit.
Pun uzdaha dosade.

Iza horizonta
možda se vedrina krije -
ali pogled ne dopire.

Teram je da piše domaći.
Ona nepokolebljivo odbija.
Sležem ramenima.

Gledam kroz prozor:
vetar diže prašinu,
nosi sve -
papirne kese,
žuto lišće
i komad nečije brige.

Staklo pod prstima hladi.
Ježim se.

“Sutra će padati kiša.”,
kažem -
više sebi nego njoj.

“Zar nije već padala?”
odgovara.

A ja zaboravim
kome sam htela reći
da ga volim.

PUKOTINA DANA

Osmog
ili bilo kog drugog maja -
sve je do jaja.

Zato što se rimuje.
Zato što dani,
baš kao i jaja,
pucaju
kad ih jako stisneš.

Krc!

Kroz pukotinu
provire pipci aprila,
ustajali miris nenošenog veša
i prošlih pokušaja.

Umotana u mamurluk
puzim između
mene koja jesam
i mene koje nema.

Da budem prisutna
u svom nestajanju -
kao dim
koji još pleše,
iako
žara
nema više.

HAJDE. SAD JE PRAVO VREME.

Samo se odluči
na džinovski korak,
korak dalje.
Sunce su uvek pojavljuje -
pričaju ljudi,
ubeđuju me.

Da li je to ono sunce
što me grize za obraze,
ili ono što izvuče
trešnjine cvetove napolje?

Na ivici krova stojim.
Da li opet da se uvučem
u sebe,
zaboravim
nežan dodir ruke
što me kucka po leđima,
da oči čvrsto stisnem
i ne vidim
kvrjavu ruku
što mi je pružena?

Na napukli zid
sam naslonjena,
dok od zaborava otimam
dečiji glas
što u meni cupka
i nasmejanim suncem,
iz tri poteza,

peva:

Hajde! Sad je pravo vreme.

O AUTORKI

Ne zna da piše o sebi u trećem licu, ali će probati.

Rođena tamo gde se osećanja ne pokazuju previše, a očekivanja rastu bez dozvole.

Od malih nogu beleži ono što boli, što se ne izgovara naglas i ono što ostane da visi u sobi posle rasprave.

Preživela je više tišina nego zagrljaja, više "ajde ćuti", nego "pričaj mi sve."

Pisanje joj nije terapija - to je povratna šifra za sebe samu.

Diplome, nagrade, festivali? Nisu bitni.

Bitno je da zna da se reč može lomiti kao kost.

Bitno je da zna da od metafore ne živiš, ali te možda spasi da ne poludiš.

Ova zbirka je njen bunt protiv zaborava, protiv prećutanih "ne", protiv svih polupraznih rečenica koje smo navikli da gutamo.

Ako je pronađeš u ovim stihovima - ne moraš joj ništa reći.

Samo nastavi da čitaš.

Nakon svega, ostaneš ti. I hleb.

